

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/48/2015
Identifikačné číslo spisu:	1307213171
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1307213171.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: EUREA, združenie, so sídlom Tupého 25/A, Bratislava, IČO: 30 794 242, zast. advokátom Mgr. Vladimírom Šárnikom, so sídlom Rožňavská 2, Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, so sídlom Stromová 1, Bratislava, IČO: 00 164 381, o zaplatenie 41.456,68,-eur s príslušenstvom a o vzájomnom návrhu odporcu o zaplatenie 5.578,40,-eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 26Cb/123/2007, na dovolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/84/2013-1004, 2Cob/90/2015, 2Cob/91/2015, 2Cob/92/2015 zo dňa 26.05.2015, právoplatný dňa 03.07.2015, v časti výroku, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava III č. k. 26Cb/123/2007-902 zo dňa 21.11.2012 v spojení s opravným uznesením č. k. 26Cb/123/2007-925 zo dňa 21.11.2012 v časti výroku o zamietnutí žaloby, na dovolanie odporcu proti totožnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave v časti výroku, ktorým zamietol vzájomný návrh odporcu, takto

rozhodol:

I. Dovolanie navrhovateľa o d m i e t a .

II. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/84/2013-1004, 2Cob/90/2015, 2Cob/91/2015, 2Cob/92/2015 zo dňa 26.05.2015 v časti výroku, ktorým zamietol vzájomný návrh odporcu, z r u š u j e a vec mu v zrušenej časti v r a c i a na ďalšie konanie.

III. Odporca m á voči navrhovateľovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III ako súd prvej inštancie [v ďalšom texte ako „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“ v znení pôvodne aplikovaného Občianskeho súdneho poriadku, účinného do 30.06.2016 (ďalej len „O. s. p.”)] rozsudkom č. k. 26Cb/123/2007-902 zo dňa 22.11.2012 zamietol návrh navrhovateľa na zaplatenie sumy 41.456,68,-eur (pôvodne 1.248.923,84,-Sk) predstavujúcej nároky o preplatenie nenávratných finančných prostriedkov zo Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. SORO/JPD3-001/2005, uzavretej dňa 13.01.2006 (ďalej len „Zmluva“). Súd súčasne uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť odporcovi 5.578,40,-eur spolu s 9%-ným p. a. úrokom z omeškania od 19.02.2009 do zaplatenia, všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

2. Súd prvého stupňa tak rozhodol po tom, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací uznesením sp. zn. 5Obdo/5/2011 zo dňa 29.04.2011 na dovolanie navrhovateľa zrušil medzitýmny rozsudok prvostupňového súdu č. k. 26Cb/123/2007-396 zo dňa 14.10.2009 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako súdu odvolacieho č. k. 1Cob/400/2009-432 zo dňa 03.06.2010, v spojení s opravným uznesením č. k. 1Cob/400/2009-575 zo dňa 10.01.2011 a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Dôvodom zrušenia označených rozhodnutí bolo porušenie práva dovolateľa na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Z odôvodnenia prvostupňového rozsudku vyplýva, že predmetom zmluvy bolo poskytnutie nenávratného finančného príspevku v sume 1.498.000,-Sk navrhovateľovi na realizáciu projektu „Seminár Manažment projektov a programov EÚ“ s tým, že finančné prostriedky sa poskytujú z príspevku z Európskeho sociálneho fondu a z príspevku zo štátneho rozpočtu (50/50). Navrhovateľom uplatnený nárok predstavuje nevyplatené platby v celkovej sume 41.456,68,-eur (1.248.923,84,-Sk). Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú prílohy, vrátane prílohy č. 2 v ktorej je uvedený podrobný popis projektu. Navrhovateľ tvrdil, že projekt realizoval. Žiadosťou o platbu č. 2 zo dňa 16.10.2006 požiadal o zaplatenie časti príspevku v sume 197.094,20,-Sk a žiadosťou o platbu č. 3 zo dňa 15.11.2006 o zaplatenie príspevku v sume 169.080,- Sk. Odporca navrhovateľa vyzval, aby doplnil žiadosť o platbu č. 2, nakoľko neobsahovala všetky náležitosti. Následne odporca navrhovateľovi zaplatil sumu 168.054,61,-Sk a vyzval navrhovateľa na doplnenie ďalších žiadostí. Odporca vykonal opätovnú kontrolu a projekt bol vzhľadom na nedostatky týkajúce sa najmä personálnych výdavkov, odporúčený na kontrolu na mieste. Kontrola bola vykonaná v dňoch od 29.04.2008 do 09.10.2008 s prerušením a bola z nej spísaná „Správa z kontroly na mieste“. Kontrolná skupina mala za preukázané, že zo strany navrhovateľa došlo k porušeniu právnych predpisov a navrhla odstúpenie od Zmluvy, od ktorej odporca dňa 08.12.2008 aj odstúpil. Odstúpenie od zmluvy odporca navrhovateľovi doručil na pojednávaní dňa 18.02.2009 s tým, že žiadosti o platbu č. 3, 4, 5 a 6 preplatené nebudú. V odstúpení od zmluvy odporca na základe článku XII. bod 3 Zmluvy vyzval konečného prijímateľa na vrátenie všetkých doteraz poskytnutých finančných prostriedkov formou žiadosti (č. l. 342 spisu).

4. Súd prvého stupňa mal za to, že zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania má charakter verejnoprávnej zmluvy a navrhovateľ ako účastník zmluvného vzťahu sa nemôže dovolávať jej neplatnosti z dôvodu asymetrie postavení zmluvných strán. Konštatoval, že sa účastníci v zmluve dohodli, že ich záväzkový vzťah sa bude spravovať Obchodným zákonníkom (ďalej len „ObchZ“). V preambule zmluvy je uvedené, že zmluvu je potrebné interpretovať a posudzovať so zreteľom a v nadväznosti na právne predpisy tam uvedené. Spornou medzi účastníkmi konania bola otázka, či bol splnený účel zmluvy. Navrhovateľ tvrdil, že účel zmluvy, ktorým je spolufinancovanie realizácie schváleného projektu prijímateľa špecifikovaného v Prílohe č. 2 Zmluvy („Podrobný popis projektu“), a to poskytnutím nenávratného finančného príspevku (článok II. bod 2 Zmluvy) splnil. Uviedol, že o skutočnosti, že niektorí študenti nevypracovávali projekty Európskej únie (ďalej len „EÚ“), odporca vedel, nakoľko mu navrhovateľ pravidelne zasielal monitorovacie správy, v ktorých zhodnocoval správnosť realizácie projektu. Tvrdil, že vypracované projekty neboli cieľom, ale prostriedkom na dosiahnutie cieľa. Počas kontroly na mieste z výstupných projektov bolo zistené, že seminárov sa zúčastnilo celkovo 53 študentov [v zimnom semestri (2006/2007) 23 študentov, v letnom semestri (2007) 11 študentov a v zimnom semestri (2007/2008) 19 študentov] a bolo vypracovaných 7 projektov so zameraním na granty, resp. na programy EÚ. Ďalší študenti vypracovávali jednoduchšie formy projektov mimo rámca EÚ (podrobne v Správe z kontroly na mieste, č. l. 332 spisu).

5. Navrhovateľ v konaní tiež tvrdil, že z jeho strany nedošlo ani k porušeniu Zákonníka práce, ktoré vyplynulo zo Správy inšpektorátu práce Bratislava zo dňa 06.10.2008 (č. l. 343). Súd vo vzťahu k tejto námietke konštatoval, že pracovná úloha dohodnutá v dohode o vykonaní práce musí byť vymedzená individuálne a nie ako opakujúca sa činnosť. Dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru zamestnávateľ môže uzatvárať iba výnimočne, pri jednorázových alebo nárazových prácach, ak ide o práce, ktoré nemôže zabezpečiť v pracovnom pomere, pretože ich výkon by bol neúčelný alebo ne hospodárny. Dohody nemožno uzatvárať na činnosti, ktoré sú predmetom ochrany autorského práva. V zmluvách o poskytnutí nenávratného finančného príspevku je pri niektorých rozpočtových položkách predpokladané vytvorenie/obstaranie odborných článkov, publikácií, štúdií, expertíz, analýz, audiovizuálnych diel a podobne. Prijímateľ nenávratného finančného príspevku je povinný v každom

takomto prípade posúdiť naplnenie pojmových znakov diela podľa zákona č. 618/2003 Z. z. (autorský zákon). Pri úprave zmluvných vzťahov k obstarávanému dielu, ktoré spĺňa pojmové znaky diela, je prijímateľ povinný uzatvoriť so zhotoviteľom diela zmluvu o vytvorení diela, na ktorú sa primárne použijú ust. § 631 až 643 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), upravujúce zmluvu o dielo a licenčnú zmluvu, na základe ktorej musí byť poskytnutá výhradná licencia. Prvostupňový súd ďalej poukázal na § 8a ods. 1 písm. s/ zákona č. 330/1996 Zb. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, účinný do 01.07.2006, zrušený zákonom č. 124/2006 Z. z. a konštatoval, že navrhovateľ zmluvné ujednania porušil.

6. Odporca v konaní tvrdil, že navrhovateľ porušil výzvu, na základe ktorej predkladal projekt, pretože výzva určovala ako oprávnené územie bratislavský kraj. Na území bratislavského kraja mali byť vykonávané aj aktivity pre cieľové skupiny z územia bratislavského kraja. Rozhodujúcim činiteľom pri posudzovaní oprávnenosti cieľovej skupiny (študenta) je adresa školy, na ktorej jednotliví študenti študujú. Navrhovateľ však školiť aj študenta z Trnavy, čiže v rozpore s výzvou. Uvedeným konaním navrhovateľ porušil aj nariadenie Komisie Európskych spoločností číslo 448/2004, konkrétne pravidla oprávnenosti závislosti od miesta (pravidlo číslo 12).

7. Vo vzťahu k pojmu „splnenie“, súd prvého stupňa poukázal na základné pravidlo, podľa ktorého záväzok zanikne, ak sa splní včas a riadne. Riadne vykonaný záväzok je taký, ktorý zodpovedá ustanoveniam dojednaným v zmluve. Obchodný zákonník nepovažuje za riadne splnenie záväzku splnenie vadné. Potvrdzuje to všeobecná úprava splnenia záväzkov v Obchodnom zákonníku (§§ 324 - 343), ako aj osobitná úprava splnenia v rámci konkrétnej zmluvy. Ustanovenie § 324 ObchZ má kogentný charakter a platí aj v prípade splnenia záväzku zadefinovaného v zmluve. Pokiaľ absentuje zmluvná úprava o platení, vzniká nárok na zaplatenie až riadnym vykonaním, splnením záväzku. Pokiaľ nebola splnená čo i len jedna časť, nie je záväzok riadne ukončený. Súd poukázal na článok II. Zmluvy (č. 1. 63 spisu), v ktorom je odkaz na Prílohu č. 2 Zmluvy, a to poskytnutie nenávratného finančného príspevku. Projekt, ktorý mali študenti vypracovať, bol prostriedkom na preukázanie, či boli naplnené ciele projektu zadefinované v Prílohe č. 2 Zmluvy. Podmienky a podrobnosti nároku na preplatenie finančných prostriedkov účastníci dohodli v článku II. body 5, 6, 7 a 8, článku VII. bod 5, článku VIII. bod 1, článku XII. body 1, 3 a 6 a článku XIV.

8. V konaní navrhovateľ namietol, že mu odstúpenie od zmluvy nebolo doručené, neboli splnené dôvody uvádzané v odstúpení a že podkladom pre odstúpenie od zmluvy bola správa z kontroly, ktorá sama o sebe je ako dôkaz nepoužiteľná. Tvrdil, že v dôsledku vážneho porušenia zákonného postupu nemá táto správa povahu správy z kontroly v zmysle príslušných právnych predpisov, ale ide iba o interné zápisky odporcu. Kontrola mala prebiehať v režime zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite. Odporca nevypracoval predbežnú správu, navrhovateľovi nedal možnosť vyjadriť sa k zisteniam uvedeným v správe (§ 13 ods. 2 písm. d/ zákona č. 502/2001 Z. z.) a nepreveril opodstatnenosť námietok (§ 13 ods. 2 písm. f/ citovaného zákona). Tvrdí, že Správa z kontroly na mieste nemá charakter verejnej listiny.

9. Súd prvého stupňa poukázal na zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov (platný v čase vykonania kontroly) a konštatoval, že odporca vykonal predbežnú finančnú kontrolu podľa § 6 citovaného zákona a nie následnú finančnú kontrolu podľa § 11, a teda nebol povinný postupovať podľa § 13 ods. 2 písm. g/ citovaného zákona. Skutočnosť, že navrhovateľovi boli preplatené finančné prostriedky na základe žiadosti č. 2, nezmenila charakter kontroly. Správa z kontroly na mieste nemá charakter zápisov a je verejnou listinou podľa § 134 O. s. p.. Navrhovateľ sa k Správe z kontroly na mieste písomne vyjadril dňa 07.11.2008 (č. 1. 453 spisu). To, že pravidelne zasielal monitorovacie správy, neznamená odsúhlasenie zmeny predmetu zmluvy zadefinované v Prílohe č. 2 Zmluvy.

10. Súd prvého stupňa považoval odstúpenie od zmluvy za platné, toto bolo doručované cestou súdu na pojednávaní dňa 13.02.2009 (č. 1. 428 spisu) a nejde len o založenie odstúpenia do spisu ako listiny. Poukázaním na § 344 ObchZ uviedol, že odstúpenie od zmluvy je dôsledkom porušenia zmluvnej povinnosti a podľa zásady zmluvnej voľnosti je prípustné, aby podmienky odstúpenia od zmluvy boli stanovené iba v prospech jednej zo strán alebo pre obe, ale s rozdielnymi podmienkami. Odstúpiť od zmluvy je možné, pokiaľ trvá aspoň niektorá nesplnená povinnosť. Účastníci sa dohodli na povinnostiach a podmienkach odstúpenia. Zmluva zanikom všetkých záväzkov, ktorými bola založená, nezaniká, stráca platnosť, stráca iba svoju účinnosť. Preto dokiaľ zmluva existuje, je možné privodiť jej zánik v

případe, že je k dispozícii titul zániku zmluvy. Ak zanikne zmluva uzavretá v režime Obchodného zákonníka odstúpením, vysporiadajú sa účastníci zmluvy, ak nie je ujednanie iné, podľa zásad v § 351 ods. 2 ObchZ, ktoré nie je kogentným ustanovením v zmysle § 263 ods. 1 ObchZ. Účastníci konania sa dohodli na vrátení celého finančného príspevku. Aj v prípade, ak by súd postupoval podľa zásady zakotvanej v § 351 ods. 2 ObchZ, navrhovateľ by musel preukázať, v akom rozsahu bolo plnenie poskytnuté a prijaté druhou stranou.

11. Súd prvého stupňa uviedol, že v odstúpení od zmluvy sú taxatívne uvedené dôvody s poukazom na porušenie zmluvných povinností. Hlavný dôvod odstúpenia od zmluvy vzhľadom súd v tom, že navrhovateľ nerealizoval projekt takým spôsobom, ako sa v popise projektu zaviazal. V celkovom ciele projektu je uvedené, že je potrebné zlepšiť vedomosti a zručnosti študentov vysokých škôl v oblasti programov EÚ, ich poznanie a hlavne bližšie oboznámenie sa s nimi prostredníctvom spracovania žiadosti k vybratej výzve. Podľa popisu projektu k samotnej realizácii projektu si študenti mali vybrať program EÚ a k nemu príslušnú výzvu. Nie je uvedené, že sa musí jednať o aktuálne výzvy. Za nedôvodnú prvostupňový súd vyhodnotil námietku navrhovateľa spočívajúcu v tvrdení, že v roku 2006 sa vyhlasovanie výziev zastavilo. Študenti mohli realizovať výzvy vyhlásené už skôr. Navrhovateľ pri realizácii projektu zvolil pri výstupe projektu jednoduchšie formy projektov s prevahou mimo rámca EÚ, napr. Konto Orange, Komunitná nadácia, Hlavné mesto Slovenskej republiky. Súd sa nestotožnil s argumentáciou navrhovateľa, že z objektívnych príčin nebolo možné vypracovávať projekty v rámci EÚ, keď neexistovali vhodné výzvy. Namiesto toho, aby študenti končili predmet bez záverečnej práce, skončili ho s projektom, ktorý nebol orientovaný na výzvy EÚ. V prípade objektívnych príčin nemožnosti plnenia cieľov mal a mohol navrhovateľ požiadať odporcu o zmenu zmluvy. V článku III. písm. e/ sa prijímateľ - navrhovateľ zaviazal, že nesmie jednostranne meniť projekt a v písm. f/ sa zaviazal písomne informovať o akejkoľvek okolnosti, ktorá môže spôsobiť zmenu projektu. Podľa názoru súdu, navrhovateľ nespĺnil celkový cieľ projektu podľa Prílohy č. 2 Zmluvy. Na platnosť odstúpenia od zmluvy stačí vymeniť jeden dôvod. Nenaplnenie predmetu zmluvy súd považoval za taký dôvod, ktorý odporcu oprávňoval na odstúpenie, pretože došlo k porušeniu kogentného ust. § 324 ObchZ. Sám navrhovateľ uviedol, že sa nejedná o jeho prvý projekt a že zo svojej praktickej skúsenosti má vedomosť o tom, aké nároky a požiadavky sú kladené na to, aby boli pri predkladaní žiadosti úspešné. Preto mal pri podávaní žiadosti zvážiť, či študenti v rámci výučby môžu vypracovať projekt z programov EÚ, či bude schopný naplniť ciele podľa Prílohy č. 2 a vstúpiť do zmluvného vzťahu s odporcom. Súd na základe konštatovaných zistení uzavrel, že navrhovateľ účel zmluvy vyplývajúci z článku II. bod 2 Zmluvy porušil.

12. Pre hospodárnosť konania sa súd nezaoberal tým, či navrhovateľ efektívne využil finančné prostriedky na zakúpenie drobného hmotného majetku (stoličiek, kancelárskych kresiel, notebooku, atď). Uviedol, že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy je Príloha č. 6 označená ako Externý manuál publicity, podľa ktorého, „...Vzhľadom na to, že Európsky sociálny fond (ESF) využíva finančné prostriedky Európskych spoločenstiev, jednou z podmienok poskytnutia príspevku je vykonávanie publicity v súlade s nariadením Európskej komisie (EK) č. 1159/2000. V prípade, že táto požiadavka nebude splnená, môže zo strany EK dôjsť k odobratiu finančných prostriedkov.“ Súd akceptoval námietky navrhovateľa, že kontrola bola vykonaná po tom, čo mal realizovať projekt, pričom žiadne zmluvné ustanovenie neupravuje, ako dlho je povinný dodržiavať podmienky publicity. Navrhovateľ však nenavrhol vykonať dokazovanie, či jednotlivé dokumenty boli označované logom ESF na ním vypracovaných podkladoch (dotazníkoch, certifikátoch o absolvovaní praxe, ako aj v dekrétach o udelení štipendia). Navrhovateľ sa bránil tým, že pravidelne zasielal monitorovacie správy, z ktorých je zrejmé, na akých projektoch študenti pracovali. Odporca ich vyhodnocoval bez pripomienok. S týmto názorom súd nesúhlasil, pretože odsúhlasenie a nenamietanie monitorovacích správ nemožno chápať ako odsúhlasenie účelu zmluvy popísaného v Prílohe č. 2 Zmluvy. Poukázal na článok XV. bod 8., v ktorom sa účastníci dohodli na písomnej forme zmeny zmluvy.

13. Odporca v priebehu konania podal vzájomný návrh, ktorým sa domáha vrátenia preplatenej časti finančných prostriedkov vo výške 5.578,40,-eur s 9% p. a. úrokom z omeškania od 18.02.2009 v zmysle článku XII. bod 1 Zmluvy. Súd prvého stupňa zaviazal navrhovateľa na vrátenie sumy 5.578,40,-eur spolu s 9% p. a. úrokom z omeškania s tým, že dobu omeškania určil od 19.02.2009, t. j. odo dňa nasledujúceho po doručení výzvy na vrátenie finančných prostriedkov odporcom

navrhovateľovi na pojednávaní súdu dňa 18.02.2009. O povinnosti vrátiť poskytnuté finančné prostriedky súd rozhodol podľa § 351 ods. 1 ObchZ na základe citovaných zmluvných ujednaní.

14. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O. s. p., podľa zásady úspešnosti v konaní. Konštatoval, že odporcovi v súvislosti s prvostupňovým konaním trovy nevznikli, preto mu náhradu trov konania nepriznal.

15. Uznesením č. k. 26Cb/123/2007-925 zo dňa 21.11.2012 súd prvého stupňa postupom podľa § 164 O. s. p. opravil dátum písomného vyhotovenia prvostupňového rozsudku z 22.11.2012 na 21.11.2012.

16. Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací, po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 O. s. p., na nariadenom pojednávaní v zmysle § 214 ods. 1 O. s. p., rozsudkom č. k. 2Cob/84/2013-1004, 2Cob/90/2015, 2Cob/91/2015, 2Cob/92/2015 zo dňa 26.05.2015, rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením, v časti výroku, ktorým žalobu zamietol, ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil (1. výrok rozsudku). Rovnako potvrdil výrok o trovách konania (3. výrok).

17. V časti výroku, ktorým súd prvého stupňa navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporcovi sumu 5.578,40,-eur s príslušenstvom, odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu zmenil tak, že vzájomný návrh odporcu zamietol (2. výrok).

18. Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (4. výrok).

19. Odvolací súd súčasne zrušil uznesenia prvostupňového súdu č. k. 26Cb/123/2007-955 zo dňa 21.12.2012, č. k. 26Cb/123/2007-962 zo dňa 11.01.2013 a č. k. 26Cb/123/2007-963, rovnako zo dňa 11.01.2013 (výroky 5., 6. a 7.).

20. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu, vyjadreniami účastníkov konania na pojednávaní odvolacieho súdu dňa 26.05.2015 a po zopakovaní dokazovania obsahom listinných dôkazov tvoriacich obsah spisu zistil, že odvolanie je dôvodné iba v časti, v ktorej súd prvého stupňa zaviazal navrhovateľa na zaplatenie sumy 5.578,40,-eur s príslušenstvom odporcovi. Vzhľadom na obsah odvolacích námietok sa odvolací súd zaoberal predovšetkým právnym posúdením zmluvy. Poukázaním na § 262 ods. 1, § 269 ods. 2 ObchZ a § 20 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, odvolací súd vyslovil názor, že pri právnom posúdení Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. SORO/JPD3-001/2005 uzatvorenej medzi účastníkmi konania, je potrebné vychádzať z článku XV. bod 6 Zmluvy, ako aj samotnej preambuly, podľa ktorej je potrebné interpretovať a posudzovať túto zmluvu so zreteľom na právne predpisy citované v preambule. Predmet zmluvy bol vymedzený v čl. II Zmluvy s tým, že z bodu 6 vyplýva záväzok odporcu poskytnúť nenávratný finančný príspevok prijímateľovi, t. j. navrhovateľovi, pri splnení podmienok uvedených v tejto zmluve a v súlade s ustanoveniami tejto zmluvy a jej príloh. V bode 8 zobral prijímateľ na vedomie, že nenávratný finančný príspevok, a to každá jeho časť, je prostriedkom vyplateným zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Na použitie týchto prostriedkov, kontrolu použitia týchto prostriedkov a ich vymáhanie v prípade porušenia finančnej disciplíny, sa vzťahuje režim upravený v osobitných predpisoch (napr. zákon o rozpočtových pravidlách, zákon o správach finančnej kontroly).

21. Podľa odvolacieho súdu zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania má povahu súkromnoprávnej zmluvy s prvkami verejnoprávnymi, keďže uzatvorenie zmluvy na poskytnutie finančných prostriedkov predpokladá zákon o rozpočtových pravidlách a zmluva odkazuje na predpisy verejného práva. Zmluva vzhľadom na dojednanie medzi účastníkmi konania je zmluvou obchodnoprávnou, keďže účastníci konania dojednali predmet svojich záväzkov dostatočne určito (záväzok odporcu poskytnúť nenávratný finančný príspevok v súlade so zmluvnými podmienkami a záväzok prijímateľa prijať finančné prostriedky a realizovať projekt) a na aplikácii Obchodného zákonníka sa písomne dohodli. Vzhľadom na odkaz na predpisy verejného práva a záväzok navrhovateľa tieto rešpektovať, má zmluva aj povahu verejnoprávnu. S poukazom na verejnoprávny charakter musí navrhovateľ zniesť zvýšené povinnosti na režim nakladania s finančnými prostriedkami. Preto nie je možné tvrdiť, že zmluva je nevyvážená a napádať ju pre prípadný rozpor s poctivým obchodným stykom, resp. dobrými mravmi. Sprísnená kontrola s nakladaním so štátnymi finančnými prostriedkami zo strany jedného z účastníkov zmluvy, t. j. odporcu, vyplýva z verejnoprávnej povahy zmluvy. Vo viacerých ustanoveniach zmluvy je zakotvené, že ide o finančné prostriedky vyplatené zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, s čím je spojená zvýšená kontrola ako aj zvýšená zodpovednosť za porušenie dohodnutých zmluvných podmienok oproti štandardným obchodným zmluvám. V prípade nepomenovanej zmluvy podľa § 269 ods. 2 ObchZ platí, že obsah vzniknutého vzťahu sa riadi jednak zmluvou a jednak Obchodným zákonníkom ako zákonom

špeciálnym a v tomto prípade aj predpismi verejného práva upravujúcimi režim nakladania so štátnymi finančnými prostriedkami.

22. Odvolací súd nesúhlasil s odvolacou námietkou navrhovateľa, že súd prvého stupňa pochybil, ak na jednej strane posúdil zmluvu ako verejnoprávnú a na strane druhej aplikoval na odstúpenie Obchodný zákonník. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že na odstúpenie od zmluvy je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka, ktorého aplikácia bola účastníkmi dohodnutá. Poukázal na § 344 ObchZ a článok XII. bod 1 Zmluvy, z ktorého vyplýva, že odstúpenie od zmluvy predmetná zmluva ustanovuje, preto v prípade porušenia ktorejkoľvek povinnosti bol odporca oprávnený od zmluvy odstúpiť. Skutočnosť, že porušenie ktorejkoľvek povinnosti, na ktorú sa navrhovateľ zaviazal, je predpokladom na odstúpenie od zmluvy, nemožno považovať za nevyvážené dojednanie v neprospech odporcu (správne malo znieť „navrhovateľa“), a to vzhľadom na prísnený režim nakladania so štátnymi finančnými prostriedkami a prostriedkami EÚ. Preto, ak odporca odstúpil od zmluvy pre porušenie povinností dojednaných touto zmluvou, odstúpenie je potrebné považovať za platný právny úkon. Odvolací súd sa v tejto súvislosti stotožnil so záverom prvostupňového súdu o platnom odstúpení od zmluvy pre porušenie povinností a v tejto časti poukazom na § 219 ods. 2 O. s. p. odkázal na odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia. Na zdôraznenie jeho správnosti odvolací súd uviedol, že nedodržanie podmienok zmluvy vyplýva zo Správy z kontroly na mieste vykonanej zamestnancami odboru pre oprávnenosť výdavkov ŠF EÚ Ministerstva školstva Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo školstva SR“). Odvolací súd súhlasil s navrhovateľom, že predmetnú správu je potrebné posudzovať ako dôkazný prostriedok a súd z nej môže vychádzať iba po stránke skutkovej. Navrhovateľ v priebehu konania zistenia uvedené v správe nevyvrátil, snažil sa iba spochybniť samotnú správu a z jej zistení vyvodit' iné závery. Keďže podľa článku XII. v spojení s čl. XIV. predmetnej zmluvy bol odporca oprávnený odstúpiť od zmluvy v prípade porušenia ktorejkoľvek povinnosti navrhovateľom, nemohol sa navrhovateľ brániť tým, že odporca mohol v prípade zistenia niektorých porušení krátiť finančné prostriedky a nie hneď odstupovať od zmluvy. Uzatvorením zmluvy si musel byť navrhovateľ vedomý dôsledkov prípadného porušenia zmluvy.

23. Odvolací súd sa nestotožnil s odvolacou námietkou navrhovateľa, že odporca odstúpil od zmluvy v čase, keď sám bol v omeškaní s plnením svojho záväzku realizovať platby. Odporca bol povinný realizovať platby až po tom, čo navrhovateľ predloží kompletnú žiadosť o platbu a odporca rozhodne o oprávnenosti výdavkov. Keďže podľa odporcu žiadosti o platbu neboli kompletné a v prípade žiadosti o platbu č. 3 prebiehala kontrola, odporca nemohol rozhodnúť o oprávnenosti výdavkov a realizovať platbu. Podmienky vyplatenia platieb sú upravené v článku VII. zmluvy s tým, že prevod nenávratného finančného príspevku zabezpečí poskytovateľ do 90 dní od vzniku nároku na vyplatenie platby. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatoval, že odporca sa nedostal do omeškania so zaplatením platieb.

24. Odvolací súd sa nestotožnil ani s ďalšou odvolacou námietkou navrhovateľa spočívajúcou v tvrdení, že odporca odstúpil od zmluvy v čase, keď už zmluva neexistovala. Z článku XV. bod 4 Zmluvy vyplýva, že platnosť a účinnosť zmluvy končí päť rokov po vyplatení poslednej čiastky príspevku. Keďže v čase odstúpenia od zmluvy neboli preplatené všetky platby, odvolací súd mal za to, že práva a záväzky zo zmluvy existovali, t. j. zmluva existovala.

25. Vo vzťahu k výhrade navrhovateľa o tom, že odstúpenie od zmluvy mu nebolo riadne doručené, odvolací súd uviedol, že doručením odstúpenia na pojednávaní súdu priamo navrhovateľovi došlo k odstúpeniu od zmluvy v súlade s čl. XIV. bod 4 zmluvy.

26. Vo vzťahu k zmeňujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu (ktorým tento zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti, ktorou prvostupňový súd uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť odporcovi sumu 5.578,40,-eur s príslušenstvom tak, že vzájomný návrh odporcu zamietol), odvolací súd konštatoval nasledovné:

27. Zo vzájomného návrhu zo dňa 24.01.2012 mal odvolací súd za zrejmé, že navrhovateľ Slovenská republika - Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR“) sa domáha proti odporcovi EUREA, občianske združenie, zaplatenia 5.578,40,-eur s príslušenstvom titulom odstúpenia od zmluvy a povinnosti vrátiť všetky doteraz poskytnuté finančné prostriedky. Navrhovateľ okrem iného namietal, že vzájomný návrh podal subjekt, ktorý nie je účastníkom konania, keďže v spore je žalované Ministerstvo školstva SR, ktoré má právnu subjektivitu a zmluvu uzavrelo vo svojom mene. Z prednesu odporcu odvolací súd zistil, že

vzájomný návrh je podaný Slovenskou republikou - Ministerstvo školstva SR, pretože ide o finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu a tie ministerstvo iba spravuje a vo svojom mene ich vymáhať nemôže. 28. Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že vzájomný návrh bol podaný subjektom, ktorý nie je aktívne legitimovaný v tomto konaní a bez ďalšieho rozhodnutie v tejto časti zmenil tak, že vzájomný návrh zamietol. Výslovil názor, že aktívne legitimovaným na podanie vzájomného návrhu by bol iba odporca, t. j. Ministerstvo školstva SR a nie štát, ktorý nie je žalovaným subjektom v tomto konaní. Odvolací súd sa preto ďalej nezaoberal argumentáciou navrhovateľa, že podľa zmluvy sa v prípade porušenia platobnej disciplíny bude vrátenie finančných prostriedkov vymáhať prostredníctvom Správy finančnej kontroly.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 3 O. s. p. a odporcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže mu trovy nevznikli (3. výrok rozsudku odvolacieho súdu).

30. Odvolací súd zároveň podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil uznesenia prvostupňového súdu č. k. 26Cb/123/2007-955 zo dňa 21.12.2012, č. k. 26Cb/123/2007-962 zo dňa 11.01.2013 a č. k. 26Cb/123/2007-963, rovnako zo dňa 11.01.2013 (o poplatkovej povinnosti navrhovateľa zaplatiť súdny poplatok za rozšírenie návrhu, za dovolanie a za vzájomný návrh odporcu).

31. Poukázaním na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Sž/2/2012 zo dňa 31.05.2012 odvolací súd konštatoval, že v zmysle stanov občianskeho združenia EUREA, menované združenie sa zameriava aj na environmentálne aktivity, je teda ekologickou organizáciu, ktorá podniká aktivity prispievajúce k zlepšovaniu životného prostredia. Odporca (správne malo znieť „navrhovateľ“), je preto oslobodený od platenia súdnych poplatkov, nakoľko mu prislúcha osobné oslobodenie podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších noviel.

32. Odvolací súd nepripustil dovolanie proti potvrdzujúcemu výroku svojho rozsudku, pretože podľa jeho názoru nejde o právne otázky, ktoré by doposiaľ neboli súdmi riešené a nejde o otázky zásadného významu. Odvolateľ navyše ani nekonkretizoval, aká právna otázka by mala byť dovolaním riešená, len všeobecne uviedol, že nároky prijímateľov zo zmlúv o poskytnutí nenávratného finančného príspevku zo štátnych finančných prostriedkov a podmienenosť platieb schválením štátneho orgánu, neboli judikatúrou vyriešené.

33. Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 03.07.2015.

34. Proti prvému, potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote navrhovateľ dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a dôvodnosť ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p..

35. Navrhovateľ vo veci konajúcim súdom vytkol, že sa dôsledne neriadili uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obdo/5/2011 zo dňa 29.04.2011, ktorým najvyšší súd zrušil ich skoršie rozhodnutia vydané v predmetnej právnej veci pre nevysporiadanie sa s námietkami navrhovateľa ohľadom neplatnosti zmluvného dojednania o možnosti odstúpiť od zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi a výraznú asymetriu v postavení zmluvných strán, rovnako námietkou nemožnosti odstúpenia od zmluvy po jej zániku a splnení predmetu zmluvy zo strany navrhovateľa. Poukázaním na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/171/2005, odvolaciemu súdu vytkol arbitrárnosť jeho rozsudku v dovolaní napadnutej časti, dôsledkom ktorej skutočnosti je podľa jeho názoru porušenie jeho práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Navrhovateľ tvrdí, že odvolací súd na niektoré jeho argumenty nereagoval vôbec a na niektoré iba povrchne, nevysporiadal sa s podstatnými skutkovými okolnosťami a právnymi aspektami veci a jeho závery sa javia ako svojvoľné a arbitrárne, ktorá okolnosť zakladá vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p..

36. Navrhovateľ v dovolaní dôvodí tým, že pokiaľ by odstúpením zmluva zanikla, odporca by v súlade s § 351 ods. 2 ObchZ a § 458 ods. 1 OZ musel navrhovateľovi poskytnúť náhradu v peniazoch za plnenia, ktoré na základe jeho požiadaviek vykonal navrhovateľ. Navrhovateľ totiž nedostal dotáciu na vlastnú činnosť, ale odporca si u neho objednal poskytnutie určitých plnení v prospech tretích osôb, ktoré odporca považoval za užitočné a ktoré by inak vykonal sám. Pokiaľ by teda aj došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy, odporca by mal nárok na vrátenie už uhradených prostriedkov a navrhovateľ by mal nárok na preplatenie vynaložených výdavkov. Ďalej dôvodí, že otázku nároku na vrátenie plnenia poskytnutého navrhovateľom zmluva nijako nerieši, preto podľa jeho názoru platí všeobecná úprava podľa § 351 ods. 2 ObchZ. Keďže navrhovateľ vynaložil svoje prostriedky na realizáciu projektu objednaného odporcom, má nárok na poskytnutie peňažnej náhrady týchto plnení podľa zásad pre

bezdôvodné obohatenie. Vo vzťahu k záveru súdu o tom, že navrhovateľ nepreukázal poskytnutie vzájomných plnení a rozsah realizácie projektu, navrhovateľ dôvodí, že k súdnemu spisu bola pripojená kompletná spisová dokumentácia odporcu, ktorá obsahuje schválené monitorovacie správy (kontrolné listy k monitorovacím správam), čím odporca priebežne potvrdzoval plnenie projektu. Rovnako boli súčasťou spisovej dokumentácie aj všetky žiadosti o platbu obsahujúce detailný rozpis jednotlivých výdavkov spolu so všetkými účtovnými dokladmi. Rozsah plnenia projektu bol teda detailne preukázaný a odporcom potvrdený. Poukázaním na § 351 ods. 1 ObchZ navrhovateľ vyslovil názor, že pokiaľ pri odstúpení od zmluvy vzniká povinnosť vrátiť iba tie prostriedky, ktorých sa porušenie povinnosti týka, logicky nemôže byť odstúpením od zmluvy dotknutý nárok na preplatenie vynaložených výdavkov, ktoré sú oprávnené. Bolo by v rozpore s účelom zmluvy a efektívnosťou využívania rozpočtových prostriedkov, ak by v dôsledku odstúpenia od zmluvy navrhovateľ stratil nárok na refundáciu už vynaložených výdavkov. Navrhovateľ ďalej tvrdí, že odstúpenie od zmluvy mu nikdy nebolo doručené, ale bolo predložené iba ako dôkaz v súdnom konaní. Vo vzťahu k protokolácii súdu v zápisnici z pojednávania dňa 18.02.2009 v znení „odporca krátkou cestou doručuje navrhovateľovi odstúpenie od zmluvy zo dňa 08.12.2008 vrátane Prílohy č. 2“, navrhovateľ vyslovil názor, že išlo o predloženie rovnopisu dôkazu, ktorý odporca pred pojednávaním predložil prostredníctvom podateľne aj súdu (č. l. 322, 342 - 343), a to v rámci argumentácie o zániku nárokov zo zmluvy odstúpením (č. l. 327). Išlo pritom iba o kópiu tejto listiny, nie o originálnu listinu. Navrhovateľ považuje za nelogické, aby odporca najprv súdu vo svojom písomnom podaní tvrdil zánik zmluvy odstúpením a spolu so svojím vyjadrením predložil ako listinný dôkaz písomné odstúpenie a až následne odstúpenie doručoval navrhovateľovi po prvý raz prostredníctvom súdu. Podľa navrhovateľa, prvostupňový súd mylne posúdil zmluvu medzi navrhovateľom a odporcom ako verejnoprávnú a odporcovi priznal nadradené postavenie, ktoré mu dáva oprávnenie samostatne rozhodnúť o existencii svojej zmluvnej povinnosti. Tvrdí, že spory z verejnoprávných zmlúv sa rozhodujú v správnom, a nie súdnom konaní, súd mal preto podľa jeho názoru konanie v zmysle § 104 ods. 1 O. s. p. zastaviť pre nedostatok svojej právomoci a vec postúpiť oprávnenému orgánu na rozhodnutie v správnom konaní. Má za to, že priamym dôsledkom právneho záveru súdu o tom, že odporca autoritatívne rozhoduje o svojich povinnostiach, je hrubé porušenie ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu, garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Súdu vytkol, že nedokázal označiť žiaden štátny orgán, na ktorom by sa navrhovateľ mohol domáhať svojho nároku, napriek tomu skonštatoval nedostatok svojej právomoci, ktorú (iba slovne, nie aj svojím rozhodnutím), priznáva odporcovi. Má tiež za to, že odporca postupoval v rozpore s dobrými mravmi, keď odstúpil od zmluvy v situácii, keď sám bol v dlhodobom omeškaní so splnením svojej jedinej povinnosti, a to preplatiť prostriedky vynaložené navrhovateľom a riadne uplatnené v žiadostiach o platbu. Keď sa navrhovateľ obrátil na súd, odporca začal niekoľkomesačnú účelovú kontrolu, ktorá vyvrcholila odstúpením od zmluvy, a to až po uplynutí dojednanej doby trvania zmluvy. Odporca pritom svoju jedinú zmluvnú povinnosť neplnil od počiatku, navrhovateľ musel už žiadosť o platbu č. 2 vymáhať súdnou cestou. Navrhovateľ preto nepochybuje o tom, že odporca začal kontrolu a od zmluvy odstúpil iba v snahe vyhnúť sa splneniu svojich zmluvných povinností. Navrhovateľ tiež namietol zmluvnú asymetriu vo vzťahu s odporcom, pretože jedinou povinnosťou odporcu je povinnosť refundovať navrhovateľovi finančné prostriedky vynaložené na realizáciu projektu. Pokiaľ odporca túto povinnosť neplní, navrhovateľ síce môže od zmluvy odstúpiť, znamená to však preňho okamžité ukončenie projektu a zastavenie financovania, v dôsledku čoho navrhovateľ príde o zazmluvnené finančné prostriedky. Naopak, pokiaľ od Zmluvy odstúpi odporca, zbaví sa svojich finančných záväzkov a navrhovateľ bude čeliť vymáhaniu už prijatých finančných prostriedkov prostredníctvom Správy finančnej kontroly. Navrhovateľ ďalej namietol, že písomnosť vyhotovená odporcom, označená ako Správa z kontroly, bola vyhotovená postupom hrubo porušujúcim zákonné ustanovenia, v dôsledku čoho je nulitná. Odporca totiž vykonával následnú finančnú kontrolu (§ 11 a nasl. zákona č. 502/2001 Z. z.), úplne však ignoroval povinnosti vyplývajúce mu z ust. § 13 ods. 2 zákona č. 502/2001 Z. z., a to povinnosť oboznámiť navrhovateľa so správou a vyžiadať si od neho písomné vyjadrenie, preveriť opodstatnenosť námietok a písomne na ne reagovať. Namietol tiež nesprávne posúdenie správy z kontroly ako tzv. verejnej listiny (§ 134 O. s. p.), majúcej za to, že verejná listina je iba dôkazom, nie rozhodnutím o predbežnej otázke. Súd z nej môže vychádzať iba po stránke skutkovej, nie aj po stránke právneho posúdenia, preto v otázke právneho posúdenia skutkových zistení súd nie je verejnými listinami viazaný. Hoci sa s týmto argumentom navrhovateľa odvolací súd stotožnil, skonštatoval, že

navrhovateľ kontrolné zistenia nevyvrátil, pričom k námietkam navrhovateľa voči kontrolným zisteniam sa vôbec nevyjadril. I keď pre konanie sú podstatné iba tie kontrolné zistenia, ktoré boli dôvodom pre odstúpenie, tieto zistenia nie sú v odstúpení konkretizované. Súdu ďalej vytkol, že neuviedol žiaden z merateľných ukazovateľov, ktorý by navrhovateľ porušil, jediným merateľným ukazovateľom bol počet vyškolených študentov. Navrhovateľ tvrdí, že odporcu každé tri mesiace informoval o aktivitách v projekte, vrátane toho, aké záverečné projekty vypracovávali študenti v rámci seminára a aké typy projektov vypracovávali ako záverečné práce. Napriek tomu odporca v čase trvania projektu nikdy nenamietal, že realizácia projektu nezodpovedá zmluve. Poukázal na vyjadrenia odporcu k monitorovacím správam predkladaným navrhovateľom, ktoré sú súčasťou súdneho spisu, v ktorých odporca skonštatoval, že projekt prebieha v súlade s plánom (projektom), nezistil žiadne nezrovnalosti ani podozrenia na ne a ani nenavrhol vykonať kontrolu alebo monitorovaciu návštevu. Poukázal tiež na správu Inšpektorátu práce Bratislava (č. l. 343), ktorý kontroloval navrhovateľa ako organizáciu, nekontroloval projekt. Navrhovateľ ďalej považuje za rozpor so zásadou primeranosti, ak pre domnelé banálne sekundárne porušenia právnych predpisov navrhovateľom, nemajúcimi vplyv na naplnenie cieľov projektu (keď namiesto pracovných zmlúv uzatváral dohody o vykonaní práce, neuzatváral autorské zmluvy ale pracovnoprávne, nevypracoval koncepciu politiky BOZP a neposudzoval riziká BOZP pri kancelárskej práci), odporca žiada vrátenie všetkých finančných prostriedkov a odmieta preplatiť vynaložené výdavky. Navrhovateľ tvrdí, že odporca odstúpil od zmluvy až po uplynutí dojednanej doby trvania projektu a platnosti zmluvy. V čase vykonania odstúpenia teda zmluva ako taká už neexistovala, existovali iba nesplnené peňažné záväzky odporcu, ktoré vzhľadom na svoju povahu pretrvali aj dojednanú dobu trvania zmluvy. Odporca nemohol od neexistujúcej zmluvy odstúpiť, preto je jeho právny úkon absolútne neplatný. Keďže odporca od zmluvy neodstúpil včas, spravuje sa odstúpenie právnou úpravou pre prípady nepodstatného porušenia zmluvy (§ 346 ObchZ), kedy je vyžadované poskytnutie dodatočnej primeranej lehoty na odstránenie väd. Odporca však navrhovateľa na odstránenie tvrdených väd nevyzval, ale rovno od zmluvy odstúpil. Navrhovateľ súdu vytkol, že nezohľadnil § 347 ObchZ, ktoré limituje možnosť odstúpiť od zmluvy v prípadoch, ak sa omeškanie týka iba časti záväzku. Hoci odporca navrhovateľovi vytýkal iba vady čiastočných plnení, odstúpil od zmluvy ohľadom plnenia celého. Navrhovateľ považuje odstúpenie od zmluvy zo strany odporcu za šikanózne a za zjavnú pomstu za domáhanie sa svojich nárokov v súdnom konaní. Tvrdí ďalej, že samotné odstúpenie nespĺňa požiadavky na určitost' právneho úkonu, pretože v prvých šiestich bodoch odstúpenia sú len vymenované zákonné ustanovenia alebo články zmluvy, ktoré mal navrhovateľ porušiť, bez bližšej špecifikácie, akým spôsobom mal tak urobiť. Navrhovateľ si nie je vedomý, že by v súvislosti s projektom porušil ust. § 223, § 226 a § 228, alebo iné ustanovenia Zákonníka práce. Rovnako si nie je vedomý porušenia zákona o cestovných náhradách, ani článkov III., IV., VIII. a IX. Zmluvy. Tvrdí, že z textu zmluvy nevyplyva povinnosť navrhovateľa informovať odporcu, že voči nemu začal súdne konanie. V súvislosti s možným dvojakým výkladom zmluvného dojednania navrhovateľ odkázal na § 266 ods. 4 ObchZ. Tvrdí, že žiadne zmluvné ustanovenie ho neviazalo označovať logom ESF dotazníky, certifikáty o absolvovaní praxe a dekréty o udelení štipendia. Má za absurdné, ak odporca vykoná kontrolu mesiace po skončení projektu a tvrdí, že prednášková miestnosť (dávno nepoužívaná pre ESF), nie je označená logom. Z odstúpenia mu tiež nie je jasné, ako sa ustanovenie uvedené na str. 6 akejsi „výzvy“ týka porušenia zmluvných podmienok alebo zákonných povinností.

37. Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení navrhovateľ dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok odvolacieho súdu vo výroku potvrdzujúcim zamietnutie žaloby, zrušil.

38. Odporca sa v písomnom podaní k dovolaniu navrhovateľa vyjadril, že potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu považuje za vecne správny (č. l. 1043 - 1044).

39. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie aj odporca, a to proti jeho zmeňujúcemu výroku, ktorým odvolací súd vzájomný návrh odporcu zamietol. Prípustnosť dovolania odôvodnil procesnou vadou konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu v zásadných právnych otázkach. Dôvodnosť dovolania odôvodnil ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnutou inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súčasne ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., teda že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

40. Vo vzťahu k procesnej vade konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., (resp. inej vade konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) odporca namietol nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu

pre nesplnenie náležitosti podľa § 157 ods. 2 O. s. p.. Tvrdí, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie o zamietnutí vzájomného návrhu odporcu pre nedostatok jeho aktívnej legitímácie pre podanie takéhoto návrhu, keď len uviedol, že aktívne legitimovaným by bol iba odporca, t. j. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, a nie štát, keďže nie je žalovaným v tomto konaní. Odvolací súd však nez dôvodnil, prečo nevzal do úvahy argumentáciu uvádzanú odporcom na pojednávaní dňa 26.05.2015, z ktorej možno vyvodíť aktívnu legitímáciu štátu, teda Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR na podanie vzájomného návrhu.

41. Nesprávne právne posúdenie veci odporca vzhľadom v nesprávnom posúdení otázky aktívnej legitímácie odporcu na podanie vzájomného návrhu. Poukázaním na § 2 písm. a/, e/, § 20 ods. 1, 2 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ďalej § 1 ods. 1 písm. a/, b/, § 2 ods. 1, 2 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov a § 21 ods. 4 O. s. p. odporca vyslovil názor, že prostriedky Európskej únie (a teda aj prostriedky Európskeho sociálneho fondu) boli poskytnuté štátu - Slovenskej republike a ako také predstavovali majetok štátu. Štát prostredníctvom riadiacich orgánov a sprostredkovateľských orgánov pod riadiacim orgánom (v predmetnom prípade Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR) poskytuje tieto finančné prostriedky v jednotlivých operačných programoch konečným prijímateľom. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR bolo teda len správcom finančných prostriedkov a ako správca nemohlo tieto finančné prostriedky nadobudnúť do svojho vlastníctva. Ministerstvo ako správca konalo a koná v súvislosti s predmetnými finančnými prostriedkami v mene štátu, t. j. v mene Slovenskej republiky. Aktívnu legitímáciu na podanie vzájomného návrhu mala teda Slovenská republika, ktorá v predmetnom prípade konala prostredníctvom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

42. Na základe vyššie uvedených tvrdení odporca dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok odvolacieho súdu v časti výroku napadnutej dovolaním odporcu zmenil tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdí, alebo aby rozsudok odvolacieho súdu v predmetnej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

43. K dovolaniu odporcu sa navrhovateľ napriek výzve súdu (č. l. 1045) nevyjadril.

44. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)] po zistení, že dovolania podali včas strany sporu zastúpené v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p. (navrhovateľ), resp. konajúca prostredníctvom svojho zamestnanca podľa § 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p. (odporca), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľa je potrebné odmietnuť, nakoľko smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.), kým pre dôvodnosť dovolania odporcu je potrebné rozsudok odvolacieho súdu v odporcom napadnutej časti zrušiť a vec mu v tejto zrušenej časti vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, § 450 C. s. p.).

45. Vzhľadom k tomu, že dovolania boli podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle § 470 ods. 1, ods. 2 veta prvá C. s. p. (podľa ktorých ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a prípustnosť dovolaní posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O. s. p..

46. Rozhodnutia odvolacieho súdu vydané v procesnej forme rozsudku, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ust. § 238 ods. 1 až 3 O. s. p.. V predmetnej veci je dovolaním navrhovateľa napadnutý prvý, potvrdzujúci výrok rozsudku Krajského súdu v Bratislave ako súdu odvolacieho, teda výrok, ktorým rozsudok súdu prvého stupňa zo dňa 22.11.2012 (v spojení s opravným uznesením zo dňa 21.11.2012 v časti o zamietnutí žaloby, potvrdil. Keďže sa nejedná o žiaden z prípadov zakotvených v § 238 O. s. p., dovolanie navrhovateľa podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. prípustné nie je.

47. S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ukládajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p. (či už to účastník konania namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania, smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p.. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo

vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd, vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia, majúcich za následok tzv. zmätočnosť rozhodnutia. Ak je totiž konanie postihnuté niektorou z väd v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O. s. p. vylúčené.

48. Navrhovateľ procesné vady uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a písm. g/ O. s. p. nenamietol a keďže vady tejto povahy v dovolacom konaní ani nevyšli najavo, zameral sa dovolací súd na skúmanie procesnej vady podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., spočívajúcej v odňatí možnosti konať pred súdom, vo vzťahu ku ktorej navrhovateľ odvolaciemu súdu vytkol arbitrárnosť jeho rozhodnutia, nevysporiadanie sa s podstatnými skutkovými a právnymi otázkami a svojvoľnosť pri odôvodňovaní jeho záverov.

49. Pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení nedefinuje ani nešpecifikuje. Pod odňatím možnosti konať pred súdom je preto potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi znemožnila realizácia tých jeho procesných práv, ktoré sú mu Občianskym súdnym poriadkom priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Nie je pritom rozhodujúce, či účastník konal pred súdom osobne alebo prostredníctvom zástupcu, ale len to, či bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu ukrátený na svojich procesných právach. Procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. zakladá okrem iného aj dovolateľom namietané nedostatočné a svojvoľné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, opodstatnenosť ktorého tvrdenia však dovolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, ako aj konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, nezistil.

50. Povinnosť súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodniť je jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

51. Štruktúra práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p., pričom táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.). Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť. Ústavný súd SR vo svojej ustálenej judikatúre zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj súdu odvolacieho, prípadne aj dovolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania.

52. Dovolací súd po preskúmaní oboch vo veci vydaných rozhodnutí, tak prvostupňového, ako aj odvolacieho, dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s potvrdeným rozsudkom súdu prvého stupňa (v častiach napadnutých dovolaním navrhovateľa) vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. spĺňa, a preto ho možno považovať za preskúmateľný a ústavne akceptovateľný.

53. Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa predovšetkým zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, keď z neho vyplýva, čoho sa navrhovateľ svojou žalobou domáha a z akých dôvodov, aké je stanovisko (vyjadrenie) odporcu k žalobe, aké relevantné dôkazy boli súdom vykonané a aké skutočnosti z nich súd zistil, aký skutkový stav bol súdom ustálený (zistený), aké právne normy na vec aplikoval, ako tieto normy vyložil, ako subsumoval zistený skutkový stav pod aplikovanú právnu normu, t. j., aké konkrétne subjektívne práva a povinnosti vyvodil pre účastníkov konania a aké právne závery vyplývajú zo zistených subjektívnych práv a povinností účastníkov konania vo vzťahu k žalobou uplatnenému návrhu, čím sa naplňajú najmä kritériá určitosti (prehľadnosti), zrozumiteľnosti i presvedčivosti rozhodnutia. Súd prvého stupňa sa v odôvodnení svojho rozsudku

dostatočne vysporiadal s dôvodmi, ktoré viedli k zamietnutiu navrhovateľovej žaloby, zamerajúc sa na zistenie opodstatnenosti tvrdení navrhovateľa o čiastočnej neplatnosti posudzovanej zmluvy (vrátane časti týkajúcej sa odstúpenia od zmluvy), pre jej rozpor s dobrými mravmi a výraznú asymetriu v postavení zmluvných strán. Súd reagoval aj na námietku navrhovateľa spočívajúcu v tvrdení, že odstúpenie od zmluvy mu odporcom nebolo riadne doručené, súčasne sa vysporiadal aj s otázkou možnosti odstúpenia od zmluvy po jej zániku a splnení predmetu zmluvy, ktorý nedostatok vytkol prvostupňovému súdu v jeho skoršom rozhodnutí Najvyšší súd Slovenskej republiky (uznesenie sp. zn. 5Obdo/5/2011), dospejúc tak k záveru o platnom odstúpení od zmluvy. Pokiaľ aj súd prvého stupňa nereagoval na všetky námietky navrhovateľa, zdôvodnil, prečo tak neurobil.

54. Rovnako aj rozsudok odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia, pretože v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil, osobitne sa zamerajúc na vyhodnotenie odvolacích námietok navrhovateľa, a to nielen voči rozsudku prvostupňového súdu v časti o zamietnutí návrhu navrhovateľa, ale aj proti jeho procesným uzneseniam ohľadne poplatkovej povinnosti navrhovateľa zaplatiť súdny poplatok za rozšírenie návrhu, za odvolanie, ako aj za vzájomný návrh odporcu. Naviac, odvolací súd napriek skutočnosti, že sa s dôvodmi prvostupňového rozsudku o zamietnutí žaloby stotožnil v celom rozsahu, kedy mohol využiť postup zakotvený v § 219 ods. 2 O. s. p. a vo svojom rozhodnutí sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti napadnutých rozhodnutí (prípadne na zdôraznenie ich správnosti uviesť ďalšie dôvody), dôvody svojho rozhodnutia dostatočne vysvetlil, vrátane právneho posúdenia zmluvy a jej povahy, ako aj platnosti odstúpenia od zmluvy pre porušenie dojednaných povinností navrhovateľom. Rozhodnutie odvolacieho súdu preto nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

55. Pokiaľ ide o podmienku prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., je tiež nevyhnutné posúdenie miery, do akej sa účastníkovi postupom súdu odňala možnosť pred ním konať. Podmienka prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je totiž splnená, ak sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom len pre časť konania, resp. do takej miery, že účastník mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania podaním odvolania (R 39/1993). V prejednávanom prípade navrhovateľovi obrana jeho práv a oprávnených záujmov v rámci odvolacieho konania bezpochyby umožnená bola.

56. Vo vzťahu k dovolateľom vytýkanému dovolaciemu dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., teda že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, dovolací súd zdôrazňuje, že nesprávne právne posúdenie veci je síce prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia. V prejednávanej veci by uvedený dovolací dôvod bolo možné úspešne použiť, len ak by prípustnosť dovolania vyplývala z § 238 O. s. p., v posudzovanom prípade však tomu tak nie je.

57. Zhrnúc všetky vyššie uvedené skutočnosti, keďže v danom prípade dovolanie navrhovateľa proti rozsudku odvolacieho súdu (proti jeho prvému, potvrdzujúcemu výroku) nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné a vada namietaná dovolateľom podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (ani žiadna iná vada konania v zmysle citovaného ustanovenia) zistená nebola, dovolací súd dovolanie navrhovateľa podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

58. Vo vzťahu k dovolaniu odporcu podanému proti rozsudku odvolacieho súdu v časti, ktorou zmenil výrok prvostupňového rozsudku o uložení povinnosti navrhovateľovi zaplatiť odporcovi sumu 5.578,40,-eur s príslušenstvom tak, že vzájomný návrh odporcu zamietol, dovolací súd konštatuje, že predmetné rozhodnutie v označenej časti dovolateľom namietanou vadou konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. skutočne trpí.

59. Zo Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. SORO/JPD3-001/2005 zo dňa 13.01.2006 vyplýva, že prijímateľovi bol poskytnutý nenávratný finančný príspevok v celkovej výške 1.498.000,00,-Sk, zložený z príspevku z Európskeho sociálneho fondu v sume 749.000,00,-Sk a z

príspevku zo štátneho rozpočtu v sume 749.000,00,-Sk.

60. Podľa § 2 písm. a/ zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení úč. v čase uzatvorenia zmluvy, na účely tohto zákona sa verejnými prostriedkami rozumejú finančné prostriedky, s ktorými hospodária právnické osoby verejnej správy; verejnými prostriedkami sú aj prostriedky Európskej únie a odvody Európskej únie.

61. Prostriedkami Európskej únie sú finančné prostriedky poskytnuté Slovenskej republike z rozpočtu Európskej únie, ktoré sa v Slovenskej republike poskytujú prostredníctvom platobného orgánu (§ 2 písm. e/ zákona č. 523/2004 Z. z.).

62. Podľa § 20 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z., veta pred bodkočiarkou, prostriedky Európskej únie sa vedú na osobitných účtoch ministerstva financií v Štátnej pokladnici.

63. Podľa § 20 ods. 2 veta prvá zákona č. 523/2004 Z. z., z výdavkov podľa § 8 ods. 3 sa konečnému prijímateľovi poskytujú prostriedky prostredníctvom príslušného orgánu štátnej správy na základe podmienok určených v zmluve uzatvorenej s konečným prijímateľom.

64. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu, v znení úč. v čase uzatvorenia zmluvy, majetkom štátu sú veci vo vlastníctve Slovenskej republiky vrátane finančných prostriedkov, ako aj pohľadávky a iné majetkové práva Slovenskej republiky.

65. Slovenská republika ako právnická osoba vlastní majetok a nakladá s ním prostredníctvom správcov majetku štátu v súlade s týmto zákonom. Správca podľa § 1 ods. 1 písm. a/ a b/ nemôže nadobúdať majetok do svojho vlastníctva. Správca majetku štátu vykonáva právne úkony pri správe majetku štátu v mene štátu (§ 2 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z.).

66. Podľa § 18 ods. 1 OZ, spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby.

67. Pokiaľ je účastníkom občianskoprávných vzťahov štát, je právnickou osobou (§ 21 OZ).

68. Za štát pred súdom koná štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu (§ 21 ods. 4 veta prvá O. s. p.).

69. Nenávratný finančný príspevok prijímateľovi (navrhovateľovi), v zmysle vyššie označenej zmluvy, poskytlo Ministerstvo školstva SR ako ústredný orgán štátnej správy pre úsek činností špecifikovaných v § 17 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov (novelou č. 37/2010 Z. z., úč. od 01.07.2010, premenované na Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR). Časť tohto príspevku predstavoval príspevok z Európskeho sociálneho fondu, ktorý bol poskytnutý Slovenskej republike z rozpočtu Európskej únie. Ďalšiu časť príspevku predstavoval príspevok zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Slovenská republika ako vlastník týchto finančných prostriedkov poskytla príspevok prostredníctvom príslušného orgánu štátnej správy (Ministerstva školstva SR) navrhovateľovi.

70. Z hľadiska vecnej legitímácie v súdnom spore je podstatný rozdiel medzi tým, či je účastníkom štát alebo ministerstvo, pretože ide o rozdielne subjekty právnych vzťahov. Je nepochybné, že ministerstvá ako právnické osoby majú atribúty právnej subjektivity, t. j. spôsobilosť na práva a povinnosti a spôsobilosť na právne úkony, a teda môžu samostatne vystupovať v právnych vzťahoch [v predmetnom prípade v súkromnoprávnom (obchodnoprávnom) vzťahu, s prvkami vzťahu verejnoprávneho]. V predmetnej veci Ministerstvo školstva SR mohlo finančný príspevok navrhovateľovi poskytnúť, avšak vždy išlo o nárok voči štátu a nie voči ministerstvu, keďže zákon o rozpočtových pravidlách za účastníka právneho vzťahu výslovne ustanovuje štát (Slovenskú republiku). Pasívne legitimovaným v konaní, (resp. aktívne legitimovaným pri vzájomnom návrhu) je preto štát, t. j. Slovenská republika, a nie Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR ako samostatný subjekt. Slovenská republika ako spôsobilý účastník konania, je spôsobilá samostatne konať pred súdom len v spojení so štátnym orgánom, ktorého sa prejednávaná vec týka (v predmetnej veci Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR).

71. Riadne označenie účastníka konania je náležitosťou riadneho návrhu. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že písomným podaním zo dňa 24.01.2012 (č. l. 783 - 786) Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR uplatnilo vzájomný návrh, v ktorom ako navrhovateľa označilo Slovenskú republiku - Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Stromová 1, 813 30 Bratislava, IČO: 00 164 381 a ako odporcu EUREA, občianske združenie, Tupého 25/A, 831 01 Bratislava, Slovenská republika, IČO: 30 794 242. Je zjavné, že označenie navrhovateľa, tak ako ho odporca uviedol vo vzájomnom návrhu, je správne. Naopak, práve navrhovateľ v podaní zo dňa 04.07.2007, ktorým podal návrh vo veci samej,

označil odporcu neúplne. Z obsahu spisu je tiež zrejmé, že bez toho, aby súd prvého stupňa toto pochybenie osobitne riešil, a teda bez toho, aby chybu v označení odporcu odstránil samotný navrhovateľ, prvostupňový súd v záhlaví medzitýmneho rozsudku č. k. 26Cb/123/2007-396 zo dňa 14.10.2009 označil ako odporcu Slovenskú republiku zastúpenú Ministerstvom školstva Slovenskej republiky, ktoré označenie do záhlavia svojho rozsudku prevzal aj odvolací súd (č. k. 1Cob/400/2009-432 zo dňa 03.06.2010 v spojení s opravným uznesením č. k. 1Cob/400/2009-575 zo dňa 10.01.2011). Rovnako uvedené označenie odporcu obsahuje aj záhlavie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obdo/5/2011 zo dňa 29.04.2011, ktorým najvyšší súd označené rozhodnutia súdov nižších stupňov zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolaciemu súdu nie je známe, z akého dôvodu súd prvého stupňa po vrátení veci, upustil od správneho označenia odporcu v záhlaví rozsudku č. k. 26Cb/123/2007-902 zo dňa 22.11.2012, i keď z obsahu jeho rozhodnutia je zrejmé, že s odporcom konal ako s riadnym účastníkom konania.

72. Z priebehu celého konania, obsahu listín tvoriacich obsah súdneho spisu, prednesov účastníkov, je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že vo veci samej, ako aj ohľadne vzájomného návrhu, konal jeden a ten istý subjekt, avšak inak označený v návrhu podanom navrhovateľom a inak (správne) označený vo vzájomnom návrhu. Pokiaľ súdy (prvostupňový, osobitne však odvolací) v ďalšom konaní (po zrušení medzitýmneho rozsudku) mali vo vzťahu k vzájomnému návrhu odporcu pochybnosti ohľadne jeho označenia (a to aj napriek jeho správne označeniu v samotnom vzájomnom návrhu), mali tento nedostatok považovať za chybné označenie účastníka konania, ktoré mohlo byť postupom stanoveným v Občianskom súdnom poriadku včas odstránené. Preto pokiaľ odvolací súd vzájomný návrh odporcu zamietol s odôvodnením, že tento bol podaný subjektom, ktorý na jeho podanie nebol aktívne legitimovaný, navyš bez vysporiadania sa s vecnou námietkou odporcu ohľadne tejto otázky, bezpochyby odporcovi odňal možnosť konať pred súdom. Svoje konanie tak zaťažil procesnou vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., výskyt ktorej je zo zákona vždy dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu vydanému v konaní postihnutom touto vadou. Zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v takomto konaní nemôže byť považované za správne.

73. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že odporca opodstatnene namietol existenciu vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., preto rozsudok odvolacieho súdu v časti, v ktorej vzájomný návrh odporcu zamietol (2. výrok), podľa § 449 ods. 1 C. s. p. zrušil a vec mu v tejto zrušenej časti vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.). V ďalšom konaní, v ktorom je odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C. s. p.), vysporiada sa s vytknutými vadami v intenciách dovolacieho súdu, opätovne vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s § 220 ods. 2 C. s. p.. V novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

74. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania v časti odmietajúcej dovolanie neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania odporcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

75. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.